

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, decz. 11.

Magyar nevek.

Szép intenzió vezette a törvényhozást, mikor módot nyújtott rá, hogy a ki ebben a hazában lakik, az magyar nevet vehessen fel, hogy ne csak szivben, de névben is egygyé forrjon az államalkotó fajjal.

Nem jól sikerült a kivétel.

A névmagyarosítási procedura annyira körülményes, sőt költséges is, hogy ez maga visszariaszt sokakat, de a mi névmagyarosítás van is, azzal sem érünk sokat.

A legtöbb névmagyarosítás a zsidóságból kerül ki, mely vallási kizárólagossága miatt egygyé velünk nem lehet soha s névmagyarosítását is nagy részben üzleti szempontból csinálja, nem kimélve legszentebb történelmi neveinket sem a firma tetszetősebbé tétele végett, bár üzleti nyelve azután is német marad, az egész világon.

Ez az általuk használt volapük az oka aztán annak is, hogy kifelé nem tudjuk érvényesíteni nem csak a magyarosított helységneveket, de még a régi magyar neveket sem.

A helységnevek magyarsága pedig legalább is van olyan fontos, mint a személynévé. Ezt is belátta a törvényhozás, meg is szerkesztette a helynevek magyarságáról szóló törvényt, de végrehajtását bürokratikus rövidlátással kétségessé tette.

Ki hallott valaha olyat, hogy egy

fontos törvény intencióját egyes kupak-tanácsok véleményétől tették volna függővé!

A helységnevekkel pedig így vagyunk. Ennek folytán történt aztán meg, hogy régi magyar nevű község is ezutánra német nevet fogadott el közgyűlésében.

Az »Országos Magyar Iskola-Egylet« most felirattal fordul az országgyűléshez, a helységnevek végleges rendezése tárgyában.

A felirat, mely dr. Toldy László tollát dicséri, igen erélyes, de igaz hangon van tartva.

Rövid foglalata ez:

Az 1898. IV. törvénycikk olyformán módosítandó, hogy: 1. kimondják, hogy minden községnek csak egy és pedig magyar neve lehet; 2. hogy elejét vegyék az eddig bőven tapasztalt hazafiattal, az állampolgárok széles rétegeinek nyugalmát felzaklató s őket a magyarság ellen harciba vivő izgatásoknak, a mi azzal volna elérhető, hogy a helyneveket az ő megkérdésük nélkül állapítsák meg. A módosításnak — úgymond a felirat — nem lehet akadálya, hogy a törvény még végrehajtva nincs. Mert ez nem tagadható és oly veszélyes tüneteket hozott létre ez a méltányos eljárás, melyet eddig a belügyminisztérium a törvény 2. §-a 2-ik pontjának értelmében foganatosított, hogy csupán gyengességünkről tenne tanúságot, ha azt tovább folytatnók. A javasolt eljárás elejét venné a számtalan még bekövetkezhető támadásoknak, melyeknek a 3. § 2. pontja is tág teret nyit, sok helység nevének megállapításánál lehetővé

tevéen a nemzetiségi vitát. Hangsúlyozza a felirat, hogy a benyújtók nem kívánják más nemzetiségű polgártársainkat semmi-fele jogtól megfosztani, sőt azt kívánják, hogy a magyarság jogait ne bocsássák hazaáruló izgatók prédájává. Ezt csak akkor érhetjük el, ha csirájában fojtunk el minden hazafiattal törekvést. Minthogy pedig az e tárgy körül felidézett békétlenség csak akkor fog megszűnni, ha ez a törvény a kért alakban végre is lesz hajtva, oly utasítást is kérnek, hogy az a bizottság, melyet a helynevek hivatalos alakjának végleges megállapításával és összeegyeztetésével megbíztak, ezt a megbízatását mielőbb fejezze be, hogy a törvény mielőbb végrehajtható legyen.

Ne ijedjünk meg attól, hogy e feliraltban névben van nevezve a gyermek. Igaz annak minden szava.

Elvégre is annyira mindenki ur akar lenni ebben a hazában, hogy szabad lesz talán a magyar fajnak is arra gondolni, hogy ő itt az ur.

Ne csináljanak itt gyáva tapogatózással nyelvvitát. Tessék parancsolni, jöjünk van hozzá s fognak engedelmessékedni, mert nem tehetnek egyebet az igazságos parancscsal szemben.

Federatiunea.

Budapestben január 13-án, az óhitű újév napján »Federatiunea« czimen oláh napilap indul meg. Ezen új lap megjelenése maga után vonzza több erdélyi lap, elsősorban a Tribuna megszűnését. Liberliások tudomása szerint az új lap szabadelvű párti lesz és oláh nyelven fogja dicsérni Széll Kálmánt.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

L' Arrabbiata.*

Irta: Paul Heyse.

A nap még nem kelt fel. A Vezuv föltt széles, szürke kőd borongott, mely Nápolyig terjedt és a parton levő kis városokat homályba burkolta. A tenger csendes volt.

— Látod, Rachel? Ott a mi Padre Curatónk, szól egy öreg néni, egy kis tíz éves teremtnék, ki mellette pörgette orsóját. Eppen a csolnakba száll. Antoninónak kell őt Capriba vinni. Maria Santissima, milyen álmos még a tisztelendő! Es ekkor kezével intett egy kis barátságos papnak, ki ott lenn éppen kényelembe helyezkedett a bárkában, miután fekete kabátját gondosan felemelte és a fapadra terítette. A többiek a parton abbahagyták a munkát, hogy lássák elindulni lelkészüket, ki barátságosan köszöntött és integetett jobbra balra.

— Mi dolga van Capriban, nagymama? kérdi a gyermek. Ott talán nincs tisztelendő, hogy a mienket kell kikölcsönözniök?

— Ne légy olyan együgyű, szól az öreg. Hogy ne volna. Van papjuk elég, ott vannak a legszebb templomok; sőt a mi nekünk nincs, egy remetéjük is van. De van ott egy előkelő signora, ki sokáig itt lakott Sorrentóban és nagyon beteg volt, úgy hogy a Padre sokszor ment

hozzá szentséggel, mikor már azt hitték, nem éri meg a reggelt. De a szent Sztiz megsegítette, hogy újra friss és egészséges lett és mindennap fürödhetett a tengerben. Mikor innen átköltözött Capriba, nagy csomó aranyat ajándékozott a templomnak és a szegényeknek és azt beszélük, hogy addig el sem akart menni, míg a Padre meg nem ígérte, hogy odaát meglátogatja, hogy meggyónhasson neki. Mert bámulatos, mennyire becsüli. Es mi áldhatjuk az Istent, hogy ő a papunk, a ki olyan jeles ember, mint valami érsek, és aki után a nagy urak is kérdezősködnek. Madonna légy vele!

Es erre leintett a csolnakhoz, mely éppen indulóban volt.

— Szép időnk lesz, fiam? kérdi a kis pap és aggódva néz Nápoly felé.

— A nap még nem bujt elő, — feleli a csolnakos fiu. — Ezzel a kis köddel majd csak elbánik.

— Akkor hát induljunk, hogy a hőség előtt odaérjünk.

Antonino éppen megfogta a hosszú evezőt; hogy a bárkát kihajtsa a nyílt tengerre; de ekkor hirtelen eleresztette, és a meredek út felé nézett, mely Sorrento városából levezetett a kikötőbe.

Karcsu leányalak tűnt fel a magaslaton, ki sietve jött lefelé a kövezeten és kendőjével integetett. Hóna alatt kis batyu volt és öltözete nagy szegénységre vallott. De volt modorában valami előkelő, bár kissé vad színezet, mikor

fejét hátraszegte és fekete haja, melyet homloka köré font, olyan volt valami diadém.

— Mire várunk? kérdi a pap.

— Még valaki jön itt a bárka felé; valószínűleg szintén Capriba akar menni. Ha megengeded, Padre — azért nem megyünk lassabban, mert csak egy fiatal, alig tizennyolcz éves teremts.

Ebben a perczen kibukkant a lány a kanyargós utat szegélyező fal mögöl.

— Laurella? szól a pap. Mi dolga van neki Capriban?

Antonio vállat vont. A lány tekintetét maga elé szögezve közeledett.

— Jó napot, l' Arrabbiata! kiáltott feléje egy pár fiatal halászegény. Még többet is mondtak volna, ha a lelkész nincs ott; mert látszott, hogy a néma dacz, melylyel a leány a köszöntést fogadta, ingerli a pajkosabbakat.

— Jó napot Laurella! kiáltott a lelkész is. Hogy vagy? Capriba akarsz menni velünk?

— Ha megengeded, Padre!

— Antoninót kérdezd, őja bárka pátronusa. Hiszen mindenki ura a saját holmijának és mindnyájunk ura az Isten.

— Itt egy fél carlin, szól Laurella, rá se nézve a hajóslegényre. Elvisszel érte?

— Neked jobban kell, mint nekem, dörögött a legény és egy pár narancscsal telt kosarat odébb tett, hogy hely legyen. A narancsot el akarta adni Capriban.

* Magyarul: a dühös.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 11.

A képviselőház, mely ma sem volt valami látogatott, mai ülésében, melyen *Perczel* Dezső elnökölt, a beruházási javaslat harmadszori olvasásán kívül a horvát pénzügyi egyezmény és az 1887. XLV. törvényzikk Horvát-Szlavonországokat illető módosításának javaslataival foglalkozott.

Münnich Aurél a véderő-bizottság tegnapi ülésének határozatairól tett jelentést a Háznak a honvédelmi javaslatok és jelentések dolgában.

A javaslatok és jelentések tárgyalását a Ház e hó 14-ére tűzi ki.

Lukács László pénzügyminiszter javaslatot terjeszt be az 1895. évi 50-ik törvényzikk hatályának kiterjesztéséről. Szól pedig e törvényzikk a jelzőlog bélyegilletékek kedvezményéről.

Erre következett a napirend.

A beruházási javaslatot harmadszori olvasásban a Ház elfogadta.

Farbaky István előadó ajánlotta azután elfogadásra a Magyarország és Horvát-Szlavon-Dalmátországok között létrejött pénzügyi egyezmény becikkelyezéséről szóló 1889. XL. t.-cz. hatályának újabb meghosszabbításáról szóló javaslatot.

Kossuth Ferencz fejtette ki aztán pártja álláspontját a javaslattal szemben. Eddig azt mondták, hogy az ausztriai állapotok teszik szükségessé a provizóriumot, most pedig az előadó azt hozza föl okul, hogy a regnikoláris bizottság jelentése igen terjedelmes. A javaslatot nem fogadja el már csak azért sem, mert újabb időben valóságos kormányrendszerre lett nálunk, hogy a legfontosabb ügyeket is provizóriummal intézik el.

Farbaky előadó félremagyarázott szavainak helyreigazítására röviden válaszol *Kossuth* Ferencznek.

Bartha Ödön emel ezután szót. Nagyon sajtáságon tartja, hogy a kormányparti táborban megint nem akad egy ember sem, a ki föllállana, hogy megindokolja, mi indítja a kor-

mánypártot arra, hogy a javaslatot elfogadja, az efféle fontosságú dolgokat nem elég klubszertüleg elintézni. A javaslatot ő sem fogadja el.

Elnök erre a vitát bezárja, minthogy szólasra már senki sincs előjegyezve és szót emel *Lukács* László pénzügyminiszter, hogy válasszon az elhangzott kifogásokra. Kifejti, hogy másképen, mint provizórius módon a kérdés az adott viszonyok közt nem rendezhető s hogy azok a szemrehányások, melyekkel *Bartha* a kormánypartot és a regnikoláris bizottságot illette, nem voltak indokoltak. Kéri egyébként a javaslat elfogadását.

Erre a Ház a javaslatot általánosságban elfogadja s következik a részletes tárgyalás.

A város tűzbiztosításai.

A színház építéskor került felszínre a város összes épületeinek tűzkár elleni biztosítása.

A színházat ugyanis az osztrák elemi biztosító intézetnél biztosította a város, mire az I. magyar általános biztosító-társaság felmondta a városnak az összes biztosításait, a mi közel 5 millió forintnyi összeg.

A város erre kiírta a pályázatot az összes városi épületek és más ingók és ingatlanok tűzkár elleni biztosítására.

Sokat beszéltek annak idején a biztosító intézetek kartelljéről, aminek létezését most legjobban bebizonyította a pályázat eredménye.

Nem pályázott ugyanis egyetlen magyarországi biztosító intézet, csupán két ausztriai. Az egyik a bécsi Elemi biztosító intézet, a másik pedig a bécsi cs. kir. szabadalmazott kölcsönös tűzkárbiztosító intézet.

Minden mellék tekintetek figyelmen kívül hagyása mellett legjobban óhajtanók, hogy valamely hazai biztosító, különösen az I. Magyar általános biztosító-társaságnál lenne továbbra is biztosítva minden ingatlana a városnak. Ennek az intézetnek a multja kellő garancia minden eshetőségre.

A pályázatra beérkezett két ajánlat között kell választani a városnak. A tanács még nem döntött végleg, mert úgy látja, hogy a benyuj-

tott két bécsi ajánlat körülbelül egyforma összegre rug. Azonban kimondták, hogy újabb pontos számítást tesznek s a melyik ajánlat előnyösebb, azt ajánlják elfogadásra.

A két intézet egyformán idegen hozzánk, azonban utánna jártunk a dolognak s úgy látjuk, hogy amíg az Elemi biztosító-társaság alig két éve áll fenn, addig a bécsi kölcsönös biztosító-intézet már 76 éve működik. Az intézet tartalékalapjai minden tehertől mentesek, az 1897. év végéig kitesznek 8 millió koronát, a biztosítási állomány 1898. év végén 1.700.000,000 korona.

Különben igen sokat megmagyaráz az, ha tudjuk, hogy kik állanak egy-egy intézmény élén. A bécsi cs. kir. szabadalmazott kölcsönös tűzkár biztosító intézetet a következők vezetik:

Főgondnok: *Karl* Sándor, melki főpát stb.; Főgondnok-helyettes: *Gerhardus* Ármin, az Union-bank alelnöke stb.; Gróf *Abensberg-Traun* Ottó, val. belső titkos tanácsos stb.; *Báró Doblhof-Dier* Henrik, a cs. kir. mezőgazd. társ. elnöke stb.; *Dreher* Antal földbirtokos és serfőződe tulajdonos stb.; *Dungl* Adalbert, göttweigi főpát stb.; *Feldegi* báró *Föllner* Henrik, az Union-bank igazg. tagja stb.; *Dr. Kluger* Konrad, a cs. kir. szab. déli vasut társ. főfelügyelője stb.; *Kostersitz* Ubald, klosterneuburgi prépost stb.; *Dr. Richter* Vincze, földbirtokos stb.; *Báró Seidler* Adolf, az Union-bank igazg. tagja stb.; *Bayer* Rezső, vezértitkár stb.; *Bartha* Miksa, magyarországi képviselője.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága holnap, csütörtökön tartja közgyűlését.

Nincs sok tárgy kitűzve, de azért érdekesnek ígérkezik a tanácskozás, mert egy kis ingerült felszólalásra is van kilátás a hegypart részéről, amely el nem engedné, hogy *Tisza* Kálmánt 70. éves születésnapja alkalmából egyhangu határozat alapján üdvözölje a város.

A többi ügyek valószínűen minden nagyobb zaj nélkül keresztülmennek.

A közigazgatási bizottságból kilépő tagokat újra megválasztják s az igazoló választmányban sem lesz változás.

— Nem akarom, hogy ingyen szállíts, felelt a leány és fekete szemöldökei megrándultak.

— Jer csak, gyermekem, szólt a lelkész. Antonino derék fiu, és nem akar a te szegénységéből meggazdagodni. No, szállj be, — és kezét nyújtotta — és ülj ide mellém. Nézd csak, ide terítette az ujjasát, hogy puhábban ülj. Az én kényelmemmel bizony nem törődött senki se. De hiába, a fiatalság már ilyen. Egy kis vászoncselédre jobban gondoskodnak, mint tiz tisztelendő urról. Na, na csak ne menetetődzzél, Tonino; a jó Isten rendelése, hogy az egymáshoz való egymáshoz huzzanak.

Laurella ezalatt beszélt és leült, miután az ujjast szó nélkül félretolta. A fiatal legény nem nyult az ujjas után és mormogott valamit fogai között. Azután erősen nekirugaszkodott s a kis csónak kirepült a kikötőből.

Majd kis szünet mulva a lelkész megszólalt: — Mikor lefelé jöttél az uton, oda kiáltották néked: Jó napot, l' Arrabbiata! Miért hívnak így? Nem szép név az keresztény nőnek, a kinek szelidnek és alázatosnak kell lennie.

A leány barna arca kigyulladt és szemei szikráztak.

— Gunyolódnak velem, mert nem tánczolkok, dalolok és nem beszélek annyit, mint mások. Miért nem hagynak békében; hiszen nem bántom őket.

— De barátságos lehetnél mindenkivel.

Tánczolkoljanak mások, kiknek könnyebb az életük. De a jó szó illik a szomorúhoz is.

A lány maga elé nézett, összehuzta szemöldökeit, mintha fekete szeméit el akarná alájuk rejteni. Egy ideig szótlanul haladtak tovább. A nap pompásan ragyogott a hegység fölött, a Vezuv csucsá kimagaslott a felhők közül, melynek lábát még körülfojták, és a sorrentoi síkság házaí fehéren csillogtak ki a zöld narancsfák közül.

— Nem hallottál semmit, Laurella, arról a festőről, arról a nápolyiról, a ki feleségül akart venni? Kérde a lelkész.

A lány fejét rázta.

— Akkor azért jött, hogy lefessen; mért nem engedted meg neki?

— Minek is akart lefesteni? Mások szebbek, mint én. És aztán — ki tudja, mit csinált volna a képpel. Megbabonázhatott volna vele és lelkemet megrohthatta volna; vagy épen halálat okozhatta volna, mondta anyám.

— Ne higj ilyen bűnös dolgokat, szólt komolyan a lelkész. Nem vagy-e mindig Isten kezében, kinek akarata nélkül egy hajdusza sem görbülhet meg? És bármilyen ember, kezében ilyen köppel, erősebb volna, mint az Isten? Azután láthattad, hogy jót akart veled. Hiszen feleségül akart venni! Vagy nem?

A leány hallgatott.

— És miért utasítottad vissza? Azt mondják, jó ember volt, szép is volt és anyádat veled együtt jobban el tudta volna tartani,

mint te azzal a kis fonással és selyemgombolyítással.

— Mi szegény emberek vagyunk, szólt Laurella hevesen és anyám már nagyon régen beteg. Csak terhére lettünk volna. Aztán meg nem is vagyok signorénak való. Ha barátai meglátogatták volna, szégyenkezett volna miattam.

— Hogy beszélhetsz így! Hiszen mondom, hogy derék ember volt. És mellé még Sorrentóban akart megtelepedni. Nem akad egyharmad újra ilyen ember, a kit szinte az ég küldött, hogy rajtatok segítsen.

— Nem megyek férjhez soha! szólt a lány daczosan, mintha önmagával beszélne.

— Fogadalmat tettél, vagy zárdába akarsz menni?

— Van okom, szólt a lány halkán, habozva. De nem mondhatom meg.

— Nem mondhatod meg? Nekem sem? Gyóntató atyádnak, a kiről egyébként mindig feltételezted, hogy javadat akarja? Vagy nem?

A lány bólintott.

— Könnyíts hát sziveden, gyermekem. Ha igazad van, én leszek az első, a ki igazat adok neked. De te fiatal vagy, a világot nem igen ismered és később egyszer még nagyon megbánhatnád, ha holmi gyermekes gondolatok miatt eljártszottad szerencsédet.

A lány félénk, futó pillantást vetett a leányra, ki szorgalmasan evezve hátul ült a

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1900. évi december hó 13-án esetleg következő napjain mindenkor délután 3 órakor a városház tanácstermében tartandó ülésén a következő ügyek fognak tárgyalatni:

1. Polgármesteri havi jelentés.
2. A közigazgatási bizottság kebeléből folyó év végével kilépő öt tag, u. m. dr. Grósz Albert, Mihelyi Adolf, dr. Hoványi Géza, Rádl Ödön és dr. Berkovits Ferencz helyének választás utján való betöltése.
3. A tanács mint állandó választmány előterjesztése a város nagyevű képviselője, Tisza Kálmánnak 70-ik születési évfordulója alkalmából üdvözlő felirat intézése iránt beadott indítvány felett.
4. U. annak javaslata a színházi szabályrendelet változatlan jóváhagyása iránt intézendő felirat tárgyában.
5. U. annak javaslata a magán orvosok díjazásának per esetére leendő szabályozása iránt készített díjszabás tervezetre vonatkozólag.
6. U. annak javaslata a László József telkéről a köztérhez csatolt területért nyújtandó kártalanítás ügyében.
7. U. annak javaslata az özv. Nagy Gáborné nagyvárad lakos telkéről a köztérhez csatolt területért nyújtandó kártalanítás ügyében.
8. U. annak javaslata a közigazgatási teendők körül szükséges napidíjak nagyobb létszáma folytán 11781 korona kiadásnak hitelátruházás utján leendő fedezhetőse tárgyában.
9. U. annak jelentése a város ingó és ingatlan vagyonának tűzkár elleni biztosítására megtartott árlejtés eredményéről.
10. U. annak jelentése az utca, név és házszám jelző táblák beszerzése céljából megtartott árlejtés eredményéről.
11. U. annak jelentése a város részére szükséges nyomtatványok szállítására megtartott árlejtésről.
12. U. annak javaslata Betser Péternek 1000 frt tőke időközi kamatai megtérítésére irányuló kérelmének elutasítása iránt.
13. U. annak előterjesztése a biharmegyei közkörház által tervezett szennyvíz levezető csatorna ügyében.
14. U. annak javaslata a nagyvárad iat. sz. káptalannal köveztvám egyezség kötése iránt.
15. U. annak javaslata br. Königswarter Hermannal kötendő egyezsége vonatkozás g.
16. U. annak javaslata özv. Róth Mórné tér-bér ügyében.
17. U. annak javaslata Weisz Salamon és

Sonnenwirth Bernátnak fatelep bérlet átruházása iránt beadott kérvényükre vonatkozólag.

18. U. annak javaslata Moskovits Adolf és fiai, továbbá Pápa Sándor földbérlet átruházási ügyében.

19. U. az a Nagyvárad Polgári Lövész-Egylettel a közterek és parkok gondozására megkötött szerződést betérjeszti.

20. U. az Sternberg Lázár f. vásárhelyi lakossal a város részére szükséges tűzifa beszállítására kötött szerződést betérjeszti.

UJDONSAGOK.

Bem apó.

Tegnap ötven éve halt meg a lengyel oroszlán Törökországban, száműzetésben.

Két nemzetnek volt dicsősége, kettőnek lett a gyásza: a magyarnak és a lengyelnek.

Valami csodaszzerű volt e kis szürke ember megjelenésében, a mi emlékeztetett a régi legendás hőökre; színtelen alak, ráncos arc, ősz haj és szakáll, de mikor az ő kedves ágyuit nekiirányozhatja az ellenségnek, akkor felmagasul, arca kigyullad s az az ősz haj mintha a győzelem glóriáját eleve is feje köré fonná . . .

Két szabadságharcot küzdött végig, két népet vezetett diadalról diadalra. Róla irt Petőfi határtalan bizalmában:

Mi ne győznénk? Hisz Bem a vezérünk,
A szabadság régi bajnoka,
Bosszuálló fényvel jár előttünk
Osztrólenka véres csillaga!

A bosszuállás megvolt: a kis öreg katona maroknyi seregével sorba kergetett orosz, oláht és osztrákok . . . de a végső győzelem ezuttal sem lett övé. Ismét hazátlan lett s nem lehet csodálni, ha kétszer csalódva legszébb reményeiben, két haza sírja fölött nem birta tovább az élet terhét.

Harmadik hazája, Törökország már csak arra volt jó, hogy sirt adjon az öreg szabadsághősnek.

Emlékezzünk meg róla halála évfordulóján — a hőök emlékére nevelődnek új hőök.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

Decz. 12. A járványbizottság ülése d. u. 5 órakor.
Decz. 18. Városi közgyűlés, d. u. 8 órakor.

* **A polgármester jelentése.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága holnap, csütörtökön délután tartja rendes közgyűlését, a melyen a polgármesteri jelentés a rendes adatokon kívül több közérdekű dolgot felelmit. Bejelenti a közgyűlésnek, hogy a tanács intézkedése folytán a törvényhatóság nevében 20 koronát küldött a székesfehérvári Vörösmarty szobor ércszoborjára, 100 koronát pedig a fővárosban emelendő Vörösmarty szoboralapra. — Részletes jelentést fog tenni a polgármester a villamos vasut engedélyezése tárgyában megtartott tárgyalásról. — Végül bejelenti a polgármester, hogy Moskovits Mór 150 koronát adományozott a városi szegények részére.

* **Ismét a törvényszék épülete.** Alig pár nappal ezelőtt emlékeztünk meg arról, hogy az új királyi törvényszéki palota tetőzetén, illetve mennyezetén olyan jelek mutatkoznak, amelyek könnyen nagyobb szerencsétlenséget okozhatnak. Tegnap ismét leomlott a bünvádi irattár mennyezetéről egy jókora terület maltere. Szerencsére az egyik tisztviselő pár pillanattal előbb elment arról a helyről, a hova a leomlott kőpor omlott.

* **A járványbizottság ülése.** A járványbizottsággá alakult közegészségügyi bizottság tudvalevőleg minden nyolcz naphan ülést tart, hogy megbeszélje a kanyaró járvány folytán teendő intézkedéseket. A legközelebbi ülést december hó 12-én, *szerdán d. u. fél 5 órakor* tartja a bizottság. A bizottság elnöksége felkéri a tagokat, hogy az ülésen minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek.

* **A közkörház csatornája.** Biharmegye közkörházából nyílt csatornán át folyik ki a szennyvíz a Páris-patakba. Ezen a közegészségügyi szempontból türeltlen állapoton úgy akarnak segíteni, hogy a közkörházból Kőfaragó- és Széles-utcán át a Körözsíg fedett betoncsator-

csónakban és a gypaju-sapkát mélyen szemébe huzta. Kibámult oldalát a tengerre és úgy látszott, mélyen elmerült gondolataiba. A lelkész látta a pillantást és közelebb hajolt a lányhoz.

— Atyámat nem ismerted? suttogetta a lány és szeme elborult.

— Apádat? Hiszen, ha jól tudom, meghalt, mikor te még alig voltál 10 éves. Mi köze van atyádnak, kinek lelke, remélem, üdvözült, a te fejessedhez?

— Nem ismerted atyámat, Padre. Nem tudod, hogy egyedül ő az oka anyám betegségének.

— Hogyan?

— Mert rosszul bánt vele, verte, lábbal taposta. Emlékszem még az éjjelekre, mikor dühösen jött haza. Anyám soha nem szólt egy szót sem és mindenben kedvében járt. Ő azonban úgy verte, hogy szivem majd megszakadt. Ilyenkor a takarót fejemre huztam és úgy tettem; mintha aludnám, pedig egész éjjel sirtam. És mikor látta, hogy anyám a földön fekszik, akkor hirtelen megváltozott; felemelte, csókolgatta, úgy hogy anyám kiáltott, hogy meg ne fojtsa. Anyám megtiltotta, hogy erről soha egy szót se szóljak; de apám durvasága annyira megtámadta az egészségét, hogy annyi hosszú esztendő óta, mióta apám meghalt, nem tudta magát összeszedni. Es ha korán meghalna, a mitől Isten óvjon, jól tudom, ki ölte meg.

A kis lelkész fejét rázogatta és látszott rajta, hogy nem tudja, mennyiben adjon a lánynak igazat. Végre így szólt: Bocsáss meg neki, mint a hogy anyád megbocsátott. Ne tépelődj azokon a szomorú dolgokon, Laurella! Majd jönnek számodra jobb idők és mindent elfeledtetnek veled.

— Soha sem felejtem el, szólt és összeborzadt. És tudod, Padre, azért akarok leány maradni, hogy ne legyek alattvalója senkinek, aki előbb megver, azután kedveskedik. Ha valaki meg akar verni, vagy csókolni, most tudok védekezni. De anyám már nem védekezhetett sem a verés, sem a csók ellen, mert szerette apámat. De én senkit sem akarok úgy szeretni, hogy beteg és nyomorult legyek miatta!

— Mondom, hogy gyermek vagy és nem tudod, mit beszélsz. Kérdez is majd sokat a szived, akarsz-e szeretni avagy sem, mikor itt lessz az ideje; akkor semmit sem használ, a mit most a fejedbe vertél. — Kis szünet mulva: Es arról a festőről is feltételezted, hogy rosszul fog bánni veled?

— Olyan volt a szeme, mint az apámé, mikor bocsánatot kért anyámtól és karjaiba akarta venni, hogy kibékítse. Ezt a szemet ismerem! Ilyen szeme van annak, a ki meg tudja verni ártatlan feleségét. Borzadtam, mikor ezt a szemet újra láttam!

Innen kezdve állhatatosan hallgatott a leány. A lelkész sem szólt. Eszébe jutott sok

szép mondás, amivel a leány lelkére beszélhetett volna. De a fiatal legény jelenléte, ki a gyónás vége felé nyugtalankodni kezdett, elhallgattatta. Mikor két órai ut után megérkeztek Capri kis kikötőjébe. Antonino a tisztelendő urat átvitte a csónakból a sekély vízen és tisztelettel letette. De Laurella nem akart várni, a míg újra visszagázol érte. Összefogta szoknyáját, kis fapapucsát jobb kezébe, batuját bal kezébe vette és gyorsan a partra lubiczolt.

— Ma sokáig maradok Capriban, szólt a Padre, nem kell várnod rám. Talán csak holnap megyek haza. És te Laurella, ha hazamész, mondd anyádnak, tiszteltetem. Még ehéteu meglátogatlak benneteket. Te még ma hazamész, ugy-e?

— Ha lesz, a ki átvisz, szólt a leány, szoknyáját igazgatva.

— Tudod, hogy nekem is vissza kell men-nem, szólt Antonino, a mint gondolta, igen kö-zönyös hangon. Várok rád Ave Máriáig. Ha addig nem jössz, indulok.

— El kell jönnöd, Laurella, szólt közbe a kis tisztelendő ur. Nem szabad anyádat éj-szaka egyedül hagynod. Messzire kell menned?

— Anacapriba egy szőlőbe.

— Én meg Capri felé megyek. Isten áld-jon gyermekem, téged is, fiam!

Laurella kezét csókolta neki és adjon istent kiáltott, ami mindkettőnek szólt. Antonino

nát építsenek. Csakhogy a dolognak az a bökkenője, hogy úgy a város, mint a megye huzódik a csatorna költségeinek viselésétől. A városi tanács belátja a csatorna közegészségi fontosságát, de a város most nem rendelkezik 28,000 korona összeggel, amibe a csatorna kerülne. Készíttesse el a megye a csatornát, s ha az általános csatornázás bekövetkezik, a város, megfelelő levonással, megtéríti a csatorna költségeit.

* **Nincs 252,000 korona.** A nagyváradi villamos vasut engedélyezési tárgyalása alkalmából felemlítettük, hogy a vasutat építő vállalat olyan eszmét vett fel, a mely szerint a város nem jutna a kikötött 252,000 koronához, hanem egyelőre ennek csak 5%-os kamatait kapná. Ez az eszme most már határozott formában is beérkezett Nagyvárad városához. A részvénytársaság beadványt intézett a városhoz, hogy hajlandó lenne-e Nagyvárad városa az összeg helyett öt évig annak 5% kamatával megelégedni s az öt év után nyilatkozzék a város, hogy a készpénzre, vagy a vasut részvényeire reflektál. A város jövő évi költségvetésében 252,000 koronának 4 1/2 %-os kamata van felvéve s így még egy fél %-al magasabb összeg jutna a városnak, azonban a város jelenlegi pénzügyi viszonyai mellett inkább az egész tőkére van szüksége a városnak, mint a kamatokra. A társaság beadványa nem kerül a holnap közgyűlés elé.

* **Bem halálához.** A B. H. közli a következő érdekes sorokat egy pap tollából: A hatvanas évek elején a fővárosban és az ország majdnem minden vidékén megfordult titkárával egy összetöpreődött és sebforradásokkal borított arab katolikus főpap. Az aleppói katolikus maronita érsek volt ez, kit a druzok halálra kerestek, melytől csak nagynehezen menekülhetett meg. Fölgyógyulva sebeiből, Európába jött könyöradományok gyűjtése végett részben elpusztított, részben megrongált székesegyháza és papnevelője számára. A vidéken a tanító-szerzetesek házáinak volt szívesen látott vendége. Ezek egyikében látta és beszélgetett

vele latinul e sorok írója is. Tolmácsa arab titkárá volt, ki érthetőleg törte a latin nyelvet. Nevét bizony már elfelejtettem, de azt nem, hogy nagy érdeklődéssel és lelkesedéssel beszélt nagy szabadsághősünkről, Bemről, kit tudvalevőleg az ő érseki városába internáltak s éppen most félszázada ott is halt meg. Elbeszélése szerint halála előtt egy éjszaka titkon magához hívatta őt, kezébe letette a katolikus hitvallást, meggyónt, megáldozott s fölvette ugyancsak az ő kezéből az utolsó kenet szentességét, még pedig példás keresztény áhitattal és buzgósággal. S így a lengyeleknek a hazafiság mellett másik szép erényével, a buzgó katolikus vallásossággal halt meg. Jól tudták ezt a keresztény arabok, azért jelentek meg tömegesen temetésére, mely csak külsőleg, látszatra volt mohamedán.

* **A házak számozása.** Pár év óta huzódik a házak számozásának ügye Nagyváradon; de most már kilátás van rá, hogy mégis csak rendbe hozzák a rég nélkülözött házsámozást és az utcák egyöntetű jelzését. Az utcai jelző táblák és házsámok készítésére megtartott árlejtésen Pisztray és társa szegedi cég volt a legelőnyösebb. A bemutatott anyagot a legjobbnak találták. Egy házsám-táblát 1 korona 10 fillér, egy utcajelző táblát 2 korona 10 fillérért hajlandó készíteni.

* **A magán orvosok legkisebb tiszteletdíja.** A belügyminiszter tudvalevőleg szabályozni kívánja az orvosok tiszteletdíját s e végből foglalkozott ezzel a fontos kérdéssel tegnap a városi tanács. Az orvos-szövetség és orvos egyletek magas minimumot állítottak fel. A tanács a beküldött scálát nem találta megfelelőnek és pedig nem csupán azért, mert magasak az összegek, hanem az egyes fokok között igen nagy a különbség. Felir a város a miniszterhez, hogy készítsessen egy tervezetet, amelyben a minimumot a polgárok helyzetének és a viszonyoknak megfelelőbb összegben állapítsák meg.

* **40 kr. egy napra.** A valamire való napszám ember 80 kr. vagy 1 frt. napszámot kap. A hivatalokban a napdíjasok eddig legalább 80 kr. kaptak. Azért említtük ezt fel, mert most arról értesülünk, hogy a berettyó-ujfalui járásbírósnál most 40 krra keresnek napdíjast. És mit kívánnak 40 krért egy embertől? De hát olyan szomorú időköt élünk, hogy még erre is lesz több jelentkező.

* **Tisza Kálmán üdvözlése.** Megemlékeztünk arról az indítványról, amelyet *Hlatky* Endre törvényhatósági tag nyújtott be Nagyvárad város közgyűléséhez az iránt, hogy a város nevében felirattal üdvözlje a törvényhatóság *Tisza* Kálmánt, a város orsz. képviselőjét, 70. születésnapja alkalmából. A városi tanács, mint állandó választmány tegnap tárgyalta az indítványt s a közgyűlés elé terjesztendő javaslatában annak elfogadását ajánlja a törvényhatóságnak. Ez az indítvány és javaslat heves vitát fog provokálni, mert a törvényhatóság ellenzéki tagjai megtámadni szándékoznak az indítványt.

* **Meghalt a csendőrgenerális.** A hadsereg tábornoki karának egyik legderakabb tagja, murai és körös-tarcsai Török Ferencz nyugalmazott tábornagy, a magyar csendőrség országos főfelügyelője tegnap meghalt a fővárosban. A hetven esztendőes öreg katonát három évvel ezelőtt szélütés érte, s azóta nem hagyta el az ágyát. A múlt héten meghalt Mária leánya s ez a szomorú esett annyira lesújtotta, hogy baja végzetesre változott. Halálát özvegye Veer Róza és fia, Béla, a bécsi Terézianum növendéke gyászolja. Kedden délután háromnegyed három órakor temették el nagy katonai pompával.

* **A kártya áldozatai.** Mármaroszigeten egy közös hadseregbeli főhadnagy gyilkossági kísérletet követett el, s aztán megölte magát. A borzasztó eset főszereplője Martessik Tódor, az ott állomásozó 85. gyalogezred egyik főhadnagya. A főhadnagy fiatal ember volt, alig huszonhét éves és imádta a kártyát és a bort. Minden szabad idejét a kártyaasztalnál töltötte és vig czimborákkal egyik napról a másikra mulatott. Tegnapelőtt éjszaka ismét együtt volt a rendes kártyakompánia. Az asztalnál ott ült Jónás Béla jogász is, akinek ez alkalommal föltöbb kedvezett a szerencse. Halomra gyűlt előtte a pénz, közte a legtöbb az, amit Martessiktől nyert. Ez a pénz pedig nem volt a főhadnagyé, hanem a kincstáré. Reggel ért véget a játék és Martessik Tódor halotthalványan kelt föl az asztaltól. A becsületnek vége volt, a reá bizott kincstári pénz az utolsó krajczárig elfogyott. A főhadnagy kétségbeesetten ment haza és minden lehetőt megtett, hogy elvesztett pénzét valahogy visszakerítse, de hiába fordult barátaihoz, ismerőseihez, nem kapott senkitől. Aztán egy helybeli pénzintézetnél akart felvenni kölcsönt, de a váltót visszautasították. A végső kétségbeesésében az az ötlete támadt a főhadnagnak, hogy kimegy Jónáshoz, elmond neki mindent és visszakéri tőle a kincstári

azonban nem vette magára. Sapkát emelt a Padre előtt és nem is nézett Laurellára.

Mikor azonban mind a ketten hátat fordítottak neki, nem sokáig nézett a lelkész után, ki a mély kavicsos uton nehézkésen haladt, hanem a leány után fordult, ki jobbra tartott felfelé a dombon, kezével védve szemét az erős nap ellen. Mielőtt az ut fenn a falak közé ért volna, megállt egy pillanatra, mintegy lélekzést venni, és körülnézett. A kikötő lába alatt volt, köröskörül meredek sziklák emelkedtek; a tengernek különös, pompás színe volt, érdemes volt megállani ilyen látványért. A véletlen úgy akarta, hogy tekintete, mint Antonino bárkáján végig siklott, találkozott az ifjunak utána küldött pilantásával. Mindketten olyan mozdulatot tettek, mint a kik mentegőznek valamiért, hogy csak véletlenségből történt; és a leány sötét arcczal folytatta útját.

Csak déli egy óra volt és Antonino már két órája ott ült a hajós-korcsma előtt levő padon. Valami motoszkálhatott a fejében, mert minden öt perczen felugrott, kilépett a napra és gondosan végignézett az utakon, melyek jobbra-balra a sziget két kis városához vezetnek. Aggasztja az idő, szólt ilyenkor a korcsmárosnéhoz. Igaz ugyan, hogy derült az ég, de ő ismeri az égnak és a tengernek ezt a színét. Ep ilyen volt az utolsó nagy vihar előtt, mikor az angol család csak nagy ügygyel-hajjal

tudta partra szállítani. Bizonyosan emlékszik rá a korcsmárosné is.

— Nem én, szólt a nő.

— Nos hát jusson eszébe, a mit mondtam, ha az idő még az éj beállta előtt megváltozik.

— Sok uraság van odaát? kérdi az asszony kis szünet mulva.

— Most kezdenek szállingózni. Eddig rossz idők jártak. A fürdővendégek megvárattak bennünket.

— A tavasz későn jött. Többet kerestetek, mint mi itt Capriban?

— Nem lett volna elég hetenként kétszer makarónira, ha csak a bárkával kerestem volna. Hébe-hóba egy-egy levél Nápolyba, vagy egy-egy signore, a kivel kiveztem a tengerre, mert halászni akart, ez volt az egész. De tudod, hogy bácsimnak nagy narancskertje van és gazdag ember. Tonino, így szokott beszélni, a míg élek, ne szenvedj szükséget, és majd aztán is gondoskodom rólad. Így, Isten segítségével, átéltem a telet.

— Vannak a bácsimnak gyermekei?

— Nincsenek. Nem volt soha házasság, és sokáig élt külföldön, hol jó pár piasztert összeszerzett. Most nagy halászatot akar berendezni és engem akar az egésznek az élére állítani, hogy rendet tartsak.

— Akkor meg van alapítva a szerencséd, Antonino.

Az ifju hajós vállat vont. Mindenkinék

meg van a maga baja. Erre felugrott; ujra jobbra, balra tekingetett és vizsgálta az időt, pedig tudnia kellett, hogy csak egy oldalon lehet az időváltozást észrevenni.

— Hozok még egy palaczkkal. A bácsi majd megfizeti, szólt a korcsmárosné.

— Csak egy pohárral, mert tüzes borotok van. Már is a fejembe szállt.

— Nem árt meg, ihatol bátran, amennyit akarsz. Itt jön éppen az uram, vele is beszélgethetsz még egy kicsit.

Csakugyan ő jött le a dombról, a korcsma padronéja, a hálót vállára akasztva, göndör haján piros sapkával. Halat vitt be a városba, melyet az az előkelő hölgy rendelt, hogy a sorrentoi kis lelkész megvendégelje. Mikor a fiatal hajóslegényt észrevette, barátságosan intett feléje, azután leült melléje a padra, s elkezdett kérdezősködni és mesélni. Az asszony éppen hozta a második palaczk hamisítatlan capri-i bort, mikor balról nyikorgott a parti fővény, s közeledett Laurella Anacapri felől. Gyors főhajtással köszönt és határozatlanul megállt.

Antonino felugrott.

— Mennem kell! szólt; egy sorrentoi leány, ki reggel együtt jött a tisztelendő urral, s éjszakára vissza akar térni beteg anyjához.

— No, no, hiszen még messze van az éjjel, szólt a halász. Lesz ideje még a leánynak is egy pohár borra. Hej, asszony, még egy poharat!

(Vége köv.)

pénzt. Föl is kereste a jogászt azonnal. Hanem igen hideg fogadtatásban részesült. Jónás Béla azt mondta neki, hogy visszaadná a pénzt, hanem már ő maga sem rendelkezik vele. Elköltötte. Ez a válasz végtelen dühbe ingerelte a főhadnagyot. Azt mondta, hogy neki biztos tudomása van arról, hogy a pénz meg van Jónásnál. Adja tehát vissza és ne kívánja a pusztulását. Ebből aztán heves jelenetek támadtak köztük. Szidalmazták egymást. Egyszerre három revolverlövés hangzott. Martessik Tódor lelőtte Jónás Bélát. Mind a három golyó talált és a jogász súlyosan megsebesülve rogyott össze. Félcpercnyi csend után újabb lövés hangzott. A főhadnagy maga ellen fordította a fegyvert és néhány perc múlva meghalt. Martessik főhadnagy 1883-ban került ki a kadetiskolából, amelyet jó sikerrel végzett. Mindjárt a 85. gyalogezredhez osztották be, amelynek két év múlva hadnaggyá, 1890-ben pedig főhadnaggyá nevezték ki. A főhadnagyot holnap temetik.

* **Uj rend a városi ügyészségnél.** A napdijasok ügyének rendezésével egyidejűleg a városi főügyész mellett levő ügyvédjelöltet is az elbocsájtandók közé vették. Később ugyan megváltoztatták ezen intézkedést, de az illető már elment a megyei alügyész mellé, ahol jobban méltányolják működését. A városi tanács most akként akar segíteni az állapotot, hogy állandó szolgálattételre berendeli a városi alügyészt, akinek e szerint hivatalos helyisége lenne a városházán, illetve az Apolló épületben.

* **Pártoljuk a magyar műipart.** Múltó feltűnést keltett a párisi világiállításon a magyar iparművészet. Nem valami különös czikornyázás, hanem a kivitel magasfoku művésze szerezte meg a külföld elismerését.

Egyik legszebb ága az iparművészetnek a sok nyomásu szines reprodukció. Csak pár évvel előbb semmi volt még hazánkban a könyomás, ma a régi mester nemzetekkel versenyez. Különösen szépek az Egyházy Ágoston művészi reprodukciói, ki nemrég adta ki a Munkácsy-féle Krisztus ciklust óriási sikerrel. Most 4 új gyönyörű műlappal áll a karácsonyi piacra, melyek által a bevásárlani akaróktól sok gondot vesz el az ajándékozottak sok örömet fog okozni.

A szoban forgó művek a következők:

Munkácsy Mihály: »A falu hőse« és »Siralomház« című művei.

Révész Imre: »Petőfi a táborban« és »Petőfi a csárdában« című művei.

Ezen négy műlap egyenlő méretekben (80x62. cm.) remek kivitelben hazánkfa Kádár Gábor műtermében készült s azokat a nagy közönségnek 10 cm. széles aranyantik keretben, üveg alatt felszerelve, valamint bérmentesen az ország bármely vasuti vagy hajóállomásáig egyenkint 48 korona bolti áron szállítanak, s hogy ezen műlapok megszerzését mindenki számára lehetővé tegyék a kiadók a vételáruk csekély havi részletekben is törleszthetők.

A kiadó szava szerint: »Óriási kockázattal járó és nagy áldozatokat követelő kiadványaink előállításánál rendületlenül szem előtt tartjuk ama feladatot, hogy kiadványaink egy részét a hozzánk külföldről beözönlő férczreprodukciókat hazánk határaiból kiszorítsák, másrészt pedig közönségünk jó izlését és műérzékét vannak hivatva ápolni és terjeszteni.«

E célzattal valóban szolgálják a műlapok, melyeket különösen ajánlunk előfizetőink figyelmébe. Megrendelhetők Egyházy Ágoston és Társánál, Budapestben.

* **Elfogott halottrablók.** Püspöki község lakosait lázas izgalomban tartja egy ocsmány büneset, melynek elkövetője Sári Vincze és ennek felesége. Ez a jeles házaspár éjnek idején fölást a frissen hantolt sírokat és a holttesteket ruháiktól és egyéb drágaságoktól kifosztotta és értékesítette. Ezt a mesterséget, mint a vizsgálat kiderítette, már régebbi idő óta folytatták, de csak most jöttek rá. A múlt héten temették el ugyanis özv. Turi Sándor-nét, a kit, mivel vagyonos asszony volt — gyermekei értékes ruhában helyezték a ravatalra. A temetés után másnap Szógi Ferencz

sírásó a sírt föl akarta hantálni s ekkor föltűnt neki, hogy a sírdomb nem abban az állapotban van, a mint ő az előtte való nap hagyta. Mint-hogy már többször észlelte, hogy egyik-másik sírdomb össze van turva, abba hagyta a szándékolt munkát s az esetről senkinek sem szólva, elhatározta, hogy meglesi a sír földulóját. Harmadnapra Pákászky Ferencz odavaló gazdát temették s rá következő éjjel Szógi lesbe állott. Éjjel csakugyan megjelent Sári és felesége, hogy az új sírt fölássák. Munkához azonban nem foghattak, mert Szógi eléjük állott s kérdőre vonta őket mire azt felelték, hogy a saját gyermekük sírját akarják megigazítani. Szógi másnap jelentést tett a csendőrségnél, a mely Sáriéknál házkutatást tartott, hol nagymennyiségű ruhaneműeket találtak, melyeket az utóbbi időben eltemetett halottakról szedtek le. A csendőrség jelentése alapján megjelent a helyszínen Szilágyi Gyula vizsgálóbíró, a ki a sírásó által megjelölt gyanus sírokat fölbontatta s megállapította, hogy az eltemetett halottakról a ruháikat leszedték. A kifosztott halottak hozzátartozói az ocsmány bűn elkövetése miatt a község házában fogva tartott Sári és feleségét agyon akarták verni és csak a csendőrség erőfeszítésének sikerült a felbőszült tömeget szétoszlatni a község ház udvaráról s a vizsgálóbíró rendelkezése éjnek idején szállították el őket erős csendőri fedezet alatt a törvényszéki fogházba.

* **Munkások szerencsétlensége.** Szentesen a megyei kórház építésénél a jégverem összedőlt és négy embert eltemetett, kettő már meghalt. Kitént, hogy a rossz anyag volt az összedülés oka.

* **Hogy bojkottálnak a finnek.** Pétervárról jelenti tudósítónk, hogy az orosz kormánytól kinevezett finnországi szenátor a tavasszal elfoglalta állását. A városba való érkezésekor a legnagyobb meglepetésére azt tapasztalta, hogy szabályszerűen bojkottálták. A vendégfogadók vonakodtak neki szállást adni, sőt egyetlen egy tál ételt sem tudott a vendéglőben kapni. A nyáron Pétervárra és a kontinensre ment szabadságra. Távollétekor rendőri intézkedést bocsátottak ki, melyben a fogadótuladonosokat pénzbüntetés terhe mellett figyelmeztették, hogy minden vendéget ki kell szolgálni. Mindamellert, mikor a szenátor visszatért, sok helyen megtagadták tőle a lakást és az ételmezést. De végre egy asszony szállodájában mégis kapott lakást, mert ez a büntetéstől való félelmében nem merte azt megtagadni. Ekkor a finn társadalom ennek az asszonynak a fogadóját bojkottálta. A tulajdonos nő egy negyedévi várakozás után arra kérte a hatóságot, hogy engedjék meg a vendég kiakolbóztatását. Végre be kellett a fogadót csukni. A míg a szenátor nála lakott, addig néhány hivatalnokon kívül, kik a szenátorhoz voltak beosztva, senki sem volt fogadójában. Ezután a rendőrség megengedte az asszonynak, hogy »dédelgetett« vendégének felmondhat. S bár a szenátor finn származásu, orosz családnál kellett menedéket keresnie.

* **Zsidók a magyar szó ellen.** A miskolczi zsidó hitközség régi zsinagógája helyén új imaházat épített. Az új zsinagóga még nem is kész, máris hajba kapott a miskolczi zsidóság affőlt, milyen nyelv uralkodik benne: a magyar-e, vagy a német. Mint a miskolczi »Szabadság«-ban olvassuk, az ottani zsidóság nagy többsége, Princ Jakab és Fürst Jónás után indulva, nagy hangon kiabálja:

— Ki a magyar nyelvvel! A magyar szót a templomban nem tűrjük.

Ez a szégyenletes állapot nem új keletű, hanem hosszú évek óta rendszeresen bevett szokás. A miskolczi zsidók nagy többsége tündetőleg távol marad zsinagógájától, mikor tudja, hogy ott magyar beszéd lesz. A temetésekénél száz esetben kilenczven zsidó család megköveteli, hogy halottját németül búcsúztassák.

* **Vásári tolvajok.** Az országos vásár jó alkalmat szolgáltat a zsebmetszőknek és csavargóknak, hogy egy kis zsákmányt szerezhessenek maguknak. Be is özönlenek a vidékről ilyenkor művészetük gyakorlására, de néha a balsors ellenük működik s rajta csipik őket, a minek természetes következménye a bekó-

terezés. Így jártak Blága János és Tóth János csavargók is. Az előbbi Oravec András csizmadiától két pár csizmát, Tóth János pedig egyik zöldfa-utcai rövidáru kereskedőtől szövetet akart eltulajdonítani, de mindkettőt idejekorán lefűlelték s a rendőrségre beszámoltatták. Mengyán Mihály új-szent-anna csizmadiától pedig, míg este a színházban a »Vasgyáros« előadásában gyönyörködött, eddig még ismeretlen ragadozó 18 pár csizmát eltovábbított. Még eddig nem sikerült megfogni.

* **Kirabolt postakocsi.** Megirtuk tegnap távirati tudósításunk nyomán, hogy az Álmosd-ról Erselindre közlekedő postakocsit még eddig ismeretlen tettesek kirabolták s a kocsist, a ki megkísérelte az ellentállást, félholtra verték. A vizsgálat megejtésére Ember Géza kir. törvényszéki vizsgálóbíró és dr. Nagy Géza kir. ügyész tegnap este Álmosdra utaztak.

* **Az orosz naptár módosítása.** Már többször irtunk lapunkban arról a mozgalomról, mely Oroszországban megindult az iránt, hogy a Julian-féle naptárról áttérjenek a Gregorianus-naptárra. A szent synodus indítványára egy bizottság alakult, hogy ezt a dolgot nyelbe tüsse, illetőleg, hogy a két naptár közti 13 napi időkülömbösöget kiegyenlítse. A bölcs bizottság már megtette jelentését, mely szerint a Gergoriánus naptár pogány eredetű (!) Hogy a különbség kiegyenlítése elérhető legyen, a bizottság szerint a nap és éj egyenlőségét márczius havának arra a napjára kell tenni, melyre a Krisztus születésének évében esett, vagyis márczius 23-ára. A bizottság azt is indítványozta, hogy nem 13, de 14 napot hagyjanak el, hogy a naptárt javíthassák és ez lenne az igazi keresztény naptár.

Nagyon furcsa dolog, ha egy tudós társaság ilyen dolgokat indítványoz. Mindenki, a kinek csak némi fogalma van a csillagászatról, tudja, hogy Krisztus születési évét nem lehet biztosan meghatározni. Vannak Oroszországban olyan tudós emberek, kik az indítványt nem pártolják. Ilyen többek közt Bachlund tanár is, a pulhowai csillagvizsgáló igazgatója, a ki a szentpétervári tudományos akadémiának küldött beszámolójában azt mondja: »Minden fáradozás, mely azt czélozza, hogy a Gregoriánus-féle naptárnál pontosabbat készítsünk — teljesen hiábavaló.«

Igy tehát semmi kilátás sincsen arra, hogy az oroszok a mi naptárunkat adoptálják.

Igazságszolgáltatás.

Az élelmes Bleier ur.

Bleier ur szegény, nőtlen, de a Lipótvároson csinosnak tartatik. Löwinger Ignáczné özvegy, csunya, de a Lipótvároson gazdagnak tartatik.

Mi természetesebb, mint hogy egymásba szerettek? Meg is esküdtek a szabad ég alatt s tanu volt a la Czigánybáró a golya, meg egy zengő pasirta.

Özv. Löwinger Ignáczné kezdte szebbnek találni ezt a nevet: Bleierné. Elő is állt vele a »férjének«:

— Édesem! Szeretsz?

— Szeretlek!

— Hát akkor esküdjünk meg!

— Hiszen megesküdtem már, hogy hived leszek a sirig és azon túl is.

— Nem mondanád ezt a rabbi előtt is? Hiszen ha úgy szeretsz . . .

Bleier ur elgondolta, hogy közeledik a hitelezők kielégítésének határideje az üzletben, hogy a pénz a »feleségé«, hogy akkor nagy szükség lehet a szerető hitestárs odaadó hűségére . . . ránézett, hogy igent mondjon . . . de az erősen keleti arcz . . . az a bámulatos átmérfő derék . . . szóval Bleier ur nem tudott határozni. A »feleség« segített:

— Tegnap óvatolták meg a 2000 koronás váltót . . .

Bleier ur arczán pokoli kéj ragyogott. Egy eszme! . . . Mosolyogva csókot hintett özv. Löwinger-né felé:

— Az óvás . . . a szerelem . . . holnap meggyünk a rabbihoz!

El is mentek egy Ekstein Izidor nevű urhoz, a kit Bleier bemutatott özv. Löwingernének mint lipótvárosi rabbinust. Az aztán megáldotta őket annak rendje és módja szerint — és mikor egy hét múlva a hitelezők szorongó arccal megjelentek, mind mosolyogva távoztak.

De az ördög nem alszik . . .

Egy hónap múlva megjelent az ifjú párnál az asszony egyik testvére. Nem sokat teketóriázott: csak kétszáz forintot kért kölcsön.

— De drága sógor, most fizettem ki a hitelezőimet! Nincs pénzem.

— Először is nem vagyok kedves sógor. Másodsor tudom, hogy Ecksteinnek nem lett volna szabad titeket megesketni, mert hiányzott a polgári kötés. Harmadsor vagy lesz 200 frt. vagy az esetet megtudja a törvényszék!

A »feleség« ajúl dozik, a »sógor« dühöng, a »férj« nyugodtan gyújt egy dráma-czigarettára.

— Tekintetes kir. törvényszék! Nem lehet megbüntetni Eckstein urat semmiért, mert ő nem csinált semmit. Ő csak talmudista, nem pedig rabb; ő tehát semmi. A házasságkötési ceremónia, melyet ő végzett: semmi. Semmiért pedig senkit sem lehet megbüntetni.

A törvényszék összenézett . . . és Bleier urat is, Eckstein urat is felmentette. Eckstein mosolygott, Bleier nem mosolygott.

Mert hát idáig rendben volt a dolog. De mit szól hozzá a »feleség«, ha megtudja, hogy ő még mo t sem Bleierné, csak özv. Löwingerné?

Egy azonban bizonyos: hogy a hitelezők egyelőre nyugodtak. Hogy azután mi fog történni? Hiszen olyan könnyen akad egy II. Eckstein Izidor, mint a milyen nehéz egy olyan jó, oly gazdag és oly csunya özvegyet találni, mint özv. Löwingerné.

A ki még ma is várja szentül, hogy valamikor mégis csak Bleierné lesz belőle.

Vitriol dráma. Egy kis román faluban Petroszon valóságos szerelmi dráma játszódott le ez év február havában. Pule Péterné vitriollal öntötte le a szép Zsurcz Péterné arcát, mivel ez elcsábította tőle az urát, ki mindent elvont családjától, türte, hogy 3 kis gyermeke koldulni menjen. Pule Péterné kérte az urát, hogy tekintse nyomorúságukat, keresményét adja oda, hogy az éhező gyermekeknek kenyeret vehessen. Mivel ez nem teljesítette kérését, irtózatossá bosszút forralt. Vitriollal leöntötte ellenfelét, úgy, hogy annak arcát a »méreg« összeégette s szeme világát elvesztette.

A törvény előtt mindezt beismerte a vádlott s enyhe büntést kért. A törvényszék súlyos testi sértés büntetésében mondta ki vétkesnek Pule Péternét s 6 havi börtönrre ítélte.

IRODALOM.

Religio-Vallás. A december 5-én megjelent 45. szám tartalma: Vezéreszmék és Tanulmányok: A Szent Sziv-Társaság alapítója. — Szentséges atyáknak, XIII. Leo pápának körlevele a Megváltó Jézus Krisztusról. — Egyházi tudósítások: Muokácsi egyházmegye: Főp. szózat a jubileumi év végén és a bölcsesség szava a liturgiái nyelv felett kitört harcban. — Székesfejérvári egyházmegye: A kereszténység ünnepe Rác-Almásón. — Bécs: Az ó-katholicizmus átvedlése. — London: Vaughan bibornok főp. levele századvégi angol katolikus római zarándoklat ügyében. — Róma: XIII. Leo pápa beszéde, melylyel a benczés apátok hódoló üdvözlétére válaszolt. — Tárca: Reflexiók föltisztelendő dr. Giesswein Sándor urnak »Hogyan beszéltek eleink« című cikkéről. — Kath. egyesületi élet és köztevékenység: Levél a szerkesztőhöz a szabadelvű sajtó rossz befolyásának megtörése ügyében. — Vegyesek XIII. Leo pápa főpásztori gondoskodása. — Császka György 75 éves. — A katolikus kongrua. — A budapesti Kath. Kör. Vörösmarty-ünnepe. — A pannonhalmi benczésrend pápai gymnasiumának keresztény magyar jubileuma. — Szent Czeccília temploma.

Előfizetheti a szerkesztőségél VI. Bajza-
tca 14. szám, egész évre 10 frt, félre 5 frt,
negyedévre 2 frt 50 krral, korona értékben.

TANUGY.

A világ legnagyobb főiskolái. A »Minerva« év-könyv szerint a világ legnagyobb egyeteme a párisi, 12171 hallgatóval; utána következik a berlini 11312, a kairói 8573, a bécsi 6981, a madridi 5575, s hatodik helyen a budapesti egyetem 5409 hallgatóval. A kolozsvári egyetem a 80-ik helyen áll 1196, s a zágrábi 121-ik helyen 770 hallgatóval. A világ legkisebb egyeteme az amsterdami, 127 hallgatóval. A műegyetemek között legnagyobb a berlini, amelynek 3804 hallgatója van. Utána következik a glasgowi (3786), müncheni (2308), bécsi (2077) s ötödik helyen a budapesti (1816) műegyetem. A legkisebb, marseillei műegyetemnek csak 30 hallgatója van. Az állatorvosi főiskolák között a budapesti 487 hallgatóval második helyen áll; legnagyobb a berlini, amelynek azonban csak hárommal van több hallgatója.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Szerda: »Tosca« (előszór.)) Paulayné vendégfellépése.

Csütörtök: »Bibliás asszony.«

Péntek: »Három pár cipő.«

Szombat: »Kornevillei harangok.«

Niobe.

Kongott a ház az ürességtől. Miért? Mert Niobét jól ismerjük már, Bölöny társulatától láttuk nem egyszer, még pedig a tegnapi jóval jobb előadásban.

Már a diszleteknél nagy hiányt okozott az, hogy fölöslegesnek tartották egy tüll függöny beszerzését. Ennek következtében az első felvonásban sehogy sem jelezheték az álom kezdetét, a végét pedig azzal jelezték, hogy — lebozsátották a függönyt s a közönség egyrésze kifelé indult, azt gondolván, vége van az előadásnak. A nagydob sem kellő időben szólalt meg, a villamfény is makacszkodott, a szereplők szintén makacsul vonakodtak összhangzóan játszani — szóval fogadja Paulayné őszinte részvétünket, hogy ilyen előkészülettel betanult színészekkel kellett játszania.

Paulayné (Niobe) volt egyedül jó és kifogástalan, az ő művészete tartotta össze a játékot. Mind a mellett el nem hallgathatjuk, hogy külső megjelenése csak a szobor-jelmezben volt méltó játékhöz. *Bérczül* (Dunn) jó komikusnak tartjuk, de csak a burleszk komikum terén; olyan szerepet elvállalnia, mint Dunn Péter, legalább is merészség. *Erdei* Berta szerepét inkább *Benkő* Jolánnak adtuk volna; így színtelen volt mind a kettő. A többi közül *Peterdy* Sándor (Tomkins) érdemel említést, legfeljebb még *Szarvasi* és *Szohner* Olga; egyébként borítsuk rájuk a feledés fátylát.

A rendezés — ismételjük — soha sem volt olyan rossz, mint tegnap. K. A.

Dankó népszínműve Nagyváradon. Dankó Pistának, a nagy dalköltőnek tudvalevően a drámaírás terén is termelt babér. A Népszínházban s a vidék több előkelő színházán nagy sikerrel hozták színre a *Halász szeretője* című népszínművét, melyet most a Szigligeti-színház igazgatósága is előkészületre tűzött. Az érdekesnek ígérkező premiérre Somogyi igazgató meghívta Dankó Pistát is.

Tosca. Ritka premiér lesz ma este színházunkban. Nevezetes esemény, mert Sardounak egy nagyszabású műve kerül bemutatásra, a »Tosca« című tragédia, melynek színrehozásával a nagyvárad színház megelőzi az ország első műintézetét, amennyiben a tragédiát csak a jövő tavasszal mutatják be a Nemzeti Szin-

házban. A mai premiér iránt már napokkal ezelőtt élénk érdeklődés mutatkozott, s számos előjegyzés történt. A darab fő szerepeit Paulayné Adorján Berta (Florea Tosca), Balázs Olga (Mária Carolin), Batizfalvy (Orlona), Szohner Olga (festő inas), Könyves (festő), Gáthy (Angoletti), id. Sággy (Altavanti), Fűredi (sekrestyés) és Szarvasi (Capreola) játsszák. A darabot Peterdy Sándor rendezi.

A Sárga csikó Helsingforsban. A helsingforsi Suomalainen teatteri (Finn Színház) most készül bemutatni Csepreghy: A sárga csikó című népszínművét. A sárga csikó (finnül: »Keltainen varsa«) bemutatója iránt a helsingforsiak már eleve is nagy érdeklődést mutatnak, mert a Kylan heitio (»Falu rossza«), a Pundineu hukku (»Piros bugyelláris«) és a Mustatainen (»A cigány«) című régi jó magyar népszínműveink már mind műsoron vannak a Suomalainen teatteri műsorán. Már 1880-ban vendégszerepelt nálunk a Népszínházban Alberg Ida, a híres finn drámai művész Boriska szerepében a »Falu rossza«-ban. Tehát már akkor divatban voltak a finn színházakon a magyar népszínművek, amelyeket elég türelemmel játszanak Helsingforsban. A Keltainen varsa (A sárga csikó) helsingforsi bemutatója a jövő év elején lesz a Suomalainen Teatteri-ben.

REGÉNY-CSARNOK.

A szeretet angyala.

Irta: Lázár Gyula.

13.

Mint a megsebzett hiéna rohant ki Magda a szobából, kűnn a folyosón összeszorította parányi ökleit s vissza fenyegetett Annuska szobája felé. Egyenesen saját szalónjába rontott, levetette magát a kerevetre s vadul hullámzó keblét bámulta . . . Majd felugrott s örült sebességgel járt fel-alá a puha szőnyegeken folyton Annuskát becsmélve . . . No várj te alázatos féreg, kegyetlenül meglakolsz szavaidért . . . Feletted nem fog uralkodni senki, azt mondotad! Igenis fog nemsokára, porba tiporlak szemtelen leány . . . meglátod rövid idő múltán, hogy Dabronczy Magdának legyőzhetetlen hatalma van, megboszulom magam abban, a kit szeretsz és féltesz az eséstől . . . Most már sietek Kövesd urnóje lenni, hogy kaczaghassam mielőbb sorvasztó kinjaidat. Így akarom, így kell lenni. Végeztem én is veled . . .

Annuska utóljára búcsuzott el falujától, visszatért a szeretet leányai közé, kiknek belodigitó társaságát még egy évig akarja élvezni s aztán visszatér a szülei lakba, hogy anyja végső óhaját megszakítás nélkül teljesítse . . . Ne feledkeztek meg az árvákról . . .

Iván nővére eltávozása után még néhány napot szándékozott falusi birtokukon tölteni. Valami igen lelánczolta az ősi kastélyhoz, maga sem tudta mi. Szíve megremegett a fájdalomtól, ha az elutazásra gondolt. Egy különös kérdés zavarta szakadatlanul elméjét, a melyre nem talált feleletet: Miért nem maradhat örökre nagynevű ősei fészkeben? Csodálatos, e kérdés máskor nem zavarta csak most, mikor alig pár napig fog még falun időzni . . .

A lélek csak addig lát tisztán, csak addig adja meg a választ a bonyodalmas, mélységes kérdésekre, míg a veszélyes, balga vágyak nyugalmát fel nem zavarják. Málnafalvy Iván alig lépett a szereplés terére, azonnal felburjánzottak szívében a világ örömei után törő vágyak. Kereste a zajos társaságokat, szívesen s nem kis büszkeséggel fogadta el a hízog magasztalásokat. Nem nehéz a lejtőre lépni annak, ki könnyen hisz a világ szavának. Iván kevés idő múltán úgy érezte, hogy lelke nagyon összefér a világ nézeteivel; nem háborította fel semmi, könnyen elhitette magával, hogy csak úgy lehet kielégítőleg haladni a megkezdett uton, ha a társadalom eszméivel nem ütközik össze lépten-nyomon.

Sólyomszárnyakon reptül a vészbe, ki a világ kábitóban édes serlegét ajkához emelvén

azt élvezhetőnek találta. Ha olykor-olykor intő, feddő szózat zendül meg szívében, minden küzdelem nélkül el tudja némitani éppen azzal, a mire a feddő hang irányul.

Ivánban a jóirányú állhatatosságot édes anyja emléke s aranyos szívű nővérkéje tartotta fenn, de csak addig, míg meg nem izlelte a világ mézét, mely rohamosan feldulta a lerakott alapokat és sűrű ködöt vont a lélek szemei elé úgy annyira, hogy később már kezdtek untatni nővére »édeskés levelei,« mert azoknak minden sora az ingatag testvért vádolta.
(Folyt. köv.)

TAVIRATOK

Lefokozott kamarás.

Bécs, december 11. (Saj. tud. táv.)
A Reichspost írja, hogy **Hildbrand** Nándor báró erős cseh érzelmű főurat megfosztották tiszti és kamarási rangjától, mivel a múlt évben, a nyelvrendelet visszavonásakor Blatuában kitört zavargások alkalmával a csendőroket nem engedte kastélyában elszállásolni.

Rablótámadás egy földbirtokos ellen.

Arad, decz. 11. (Saját tud. távir.)
Tagányi Sándor pankotai nagybirtokos, — a ki nemrég vette nőül **Sulkovszky** herceg leányát, — tegnap munkafelügyelőjével, **Jankó** Mihályval raktárát vizsgálta, mivel úgy vette észre, hogy tolvajok járnak ott.

Egyszer csak több ember előgrott s őket megtámadva Tagányi fejét beszakították fejszével, Jankót pedig mellbe vágták. A tettesek elmenekültek. — A sebesültek állapota veszélyes.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 59.

Idénybérlet 57 sz.

Nagyváradon, szerdán, 1900. decz. 12-én

Tosca.

Tragédia.

SZEMÉLYEK:

Scarpia báró rendőrminiszter	Peterdy Sándor
Mario Cavaradito, festő	Könyves Jenő
Caesario Angoletti	Gáthy Kálmán
Attavanti marquis	Id. Sággy Zsigmond
Eusebe atyus, sekrestyés	Füredi József
Trevillac v. francia emigráns	Deésy Alfréd
Capreola, kamarás	Szarvasi Sándor
Florea Tosca	P. Adorján Berta
Maria Carolin, nápolyi királynő	Balázs Olga
Orlona hercegnő	Batizfalvi

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr. Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünneppapokon este 6 órakor.

Színházi látszóvek a ruhatárnál kaphatók bérbe, ára 30 kr.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Holnap esütörtökön, decz. 13-án:

Bibliás asszony.

Uj operette.

KOZGAZDASAG.

Amerika a hamis vaj ellen. Az észak-amerikai Egyesült-Államok képviselőháza 198 szavazattal 92 ellenében elfogadta a margarin-billt. E törvény által az oly margarin adója, amely vajszínűre van festve, fontonként 2 cenztről 10 cenztre emeltetik föl és a festetlen margarin adója fontonként egynegyed cenztre szállittatik fle. A többség abban a véleményben volt, hogy a prohibitív-adó lesz az egyetlen szer a csalások ellen, míg a kisebbség súlyosabb büntetések megállapítása mellett foglalt állást. A többség ezzel szemben úgy vélekedett, hogy a margaringyárosok haszna oly nagy, hogy még a legsúlyosabb büntetéseknek sem volna meg a kívánt hatásuk. Bár a margarin-eladás 32 államban teljesen el van tiltva, a múlt évben mégis 104 millió font margarint adtak el. Valószínűnek tartják, hogy a szenátus el fogja fogadni a billt.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, decz. 11.
Buza októberre	7.66
Buza áprilisra	7.41
Tengeri	4.89
Rozs ápr.	7.18
Zab ápr.	5.59
Káposzta, repező, aug.	

Értéktőzsde.

Budapest, decz. 11.

Osztrák hitel	675.—
Magyar hitel	681.—
Allamvasut	666.—
Rimamurányi	493 50
Magyar jelzálog	440 80
Salgótarjáni	
Wagon-kölcsön	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. decz. 11-én.

Magyar aranyjárdék 4%	97.—
Magyar koronajárdék	92.05
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,1/2%	99 50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,1/2%	99 25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	98 50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	91 50
Italméresi jog megváltási kötvény	98 60
Horváth-szlavónföldterhermentesítési kötvény	92 50
Tiszaszabályozás szegedi sorsjegyek kölcsön	140.—
Osztrák járdék papirban	98 50
Osztrák járdék ezüstben	98 25
Osztrák járdék aranyban	98.—
Osztrák korona járdék	98 50
Osztrák államsorsjegyek	185.—
Osztrák magyar bank részvény	16 90
Magyar hitelbankrészvény	681 50
Osztrák hitelintézet részvény	666 50
Párisi vista	95 70
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	19 67
Németbirodalmi márka	117 50
London vista	240 30
20 márkás arany	28 54

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ö cs. és apost. kir. Felsőháznak legfelső elhatározása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt

XXI. cs. kir. államsorsjáték.

Ezen — Ausztriában törvényszerűleg engedélyezett — egyedüli pénzsorsjáték készpénzben 18.122 nyereményt tartalmaz 418,640 korona értékben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottojövédék kezekedik.

A huzás visszavonhatatlanul 1900. évi december hó 13-án fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjáték osztályánál I. ker. Riemer-utca 7-ik szám alatt, lotto-gyűjtődékben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, táviráda és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvétel részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A cs. kir. lottojövédéki igazgatóság államsorsjátékok osztálya.

Felhívjuk a nagyérdemű közönség szives figyelmét

rendkívüli nagy karácsonyi kiárúsításunkra

miáltal alkalmat nyújtunk tisztelt vevőinknek nem csak *divat, rövidaru, szőnyeg és egyéb áruink olcsó beszerzésére*, hanem alkalmat nyújtunk különösen ez idén

olcsó kelengyék bevásárlására is,

nevezetesen: *vászon és siffon női ingek, nadrágok, köntösök, szoknyák, velez (barchent), női fehérnemű, ágykiszletek, asztal és kávé terítékek és egyéb kelengye cikkekben rendkívüli előnyös kiárúsítást* rendezünk.

Tisztelt vevőinknek ezen hirdetésünket különös figyelmébe ajánlva, vagyunk

teljes tisztelettel

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA,
Nagyvárad, Szt. László-tér 1.

A
„TISZANTUL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken . . . . . 6 »

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkészi hivatalok számára egyházhathatóságilag jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak } anyakönyve, diósgyőri
Egybekeltek } papíron.
Meholtak }
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek belürendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsajtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze Intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Lilionszálak, füzve 3 kor.

Csarnok. 3 korona.

Szent Halmok. 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

**Szent László
nyomda részvénytársaság**

elvéállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos áruk mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hirlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok, körlevelek, falragaszok, hirdetések, részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek, pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok, meghívók, szinlapok, egyházi és mindennemű hivatalos nyomtatványok, névjegyek, tánczrendek, palaczkfeliratok, sorsjegyek, gyászjelentések, levélpapírok és borítékok, valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkészi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvaokról.
2. Megtértek jegyzéke.
3. Hitehagyottak jegyzéke.
4. Elvált házások jegyzéke.
5. Szertartás szerinti vagy házasságok jegyzéke.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.
9. Kereszteltek }
10. Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
11. Meholtak } papíron.

12. Bevételi }
13. Kiadási } számadás-ívek.

14. Adósok jegyzéke.

15. Kereszteltek }
16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
17. Meholtak }

18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.

19. Iskolai jelentés.

20. Jelentés a templompénztár számadásairól.

21. Kereszteltek }
22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.
23. Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.